

Böszörményi Gyula interjúja Nógrádi Gáborral

A „csakazértis” író

Mi van az ingyenesen letölthető könyvek hátterében?

Nógrádi Gábornak (1947) az elmúlt ötven évben ötven regénye, verseskötete és úgynevezett *didaktikus irodalmi műve* jelent meg a *Móra* és a Presskontakt Kiadónál. Ismertebb művei – *Gyerekrablás a Palánk utcában, Segítség, ember!, Petepite*, és például a *Vigyázz* sorozat kötetei – számos kiadásban kiemelkedően nagy – ötven-hatvanezres – példányszámban kerültek az ifjabb és idősebb olvasókhoz. Néhány regénye, kisebb humoros írása az általános iskola több évfolyamában ajánlott vagy kötelező irodalomként igyekszik olvasásra és életre nevelni a diákokat.

Nógrádi Gábor az elmúlt években jónéhány művét ingyenesen letölthetővé tette a neten.

Miért ajánlja fel egy író ingyenes olvasásra, letöltésre tucatnyi könyvét a Magyar Elektronikus Könyvtárban, a facebookon vagy a honlapján? Ezek többsége nyomtatott formában még kaphatóak a boltokban. Az ingyenesség ronthatja az eladhatóságukat. És ahogy mondani szokás: a kenyér meg a csirkefarhát sincs ingyen.

Egyrészt nem biztos, hogy az ingyenes olvasás vagy letöltés rontja az eladási statisztikát. Még mindig többen vannak, akik szeretik kézbe venni a könyvet, és képernyőn nem olvasnak szépirodalmat. Másrészt, hogy az eredeti kérdésedre válaszoljak: azért ajánlom fel több mint egy tucat könyvemet letöltésre, hogy minél több olvasóhoz eljuthasson. (Zárójelben megjegyzem, hogy a gyűjteményes verseskötetemet a MEK-en közel tizenkétezren nézték meg, vagy töltötték le, míg a printből ötszáz példány sem talált gazdára.) Az a fixa ideám, hogy az ingyenesen letölthető könyveim hasznosak. És gyerekkoromtól kezdve nem tudok lemondani a tanítói, népművelői beállítódásomról. Semmi csalódás, semmi kudarc nem veszi el a kedvemet attól, hogy újabb „didaktikus” regényt vagy tanácsadó könyvet írjak a Mórának. Vagy éppen ingyen a netre.

Így mulat egy magyar író? Nem akarok a zsebedben kotorászni, de feltételezem, hogy nem a konyhapénzt költöd az ajándék-olvasmányokra.

Amennyi egy illusztrált könyv előállításához kell, ha a rajzoló meg a tördelő, lektor, korrektor – helyzetemet ismerve – megelégszik a szokásos honorárium negyedével, akkor azt kell mondanom, hogy amennyi kell, annyi van. Én már akkor is tartalékoltam rosszabb időkre, amikor egy panelben szűkölködtünk a két gyerekkel negyven éve. Ma sem panaszkodom, bár tény: a nyugdíjam pontosan annyi, mint a 2022-es nettó szakmunkás minimálbér, és huszonöt évi sikeres együttműködésünk után az eddigi támogatóim is cserbenhagytak.

A kormányt bíráló publikációidat és könyveidet ismerve nem csodálkozom, hogy cserbenhagytak. De akkor meg különösen érthetetlen, hogy a Vigyázz, hogy sose érjen baj! sorozatban több olyan könyvet készítettél, amelyek – nyilván a támogatás elmaradása miatt – nyomtatásban már nem is jelentek meg, csak a neten ingyenesen. Miért írtad, tördeltetted, rajzoltattad meg ezeket? Ez nem két hónapnyi munka volt és nem két fillér.

Három éves munka volt és sok százezer forint kápé, ha a „munkadíjat" nem számolom. Miért írtam meg és hoztam nyilvánosságra ezeket? Egyrészt, mert fontosnak tartottam, hogy a baleset- és bűnmegelőzési, illetve más tematikájú – hulladékkal, szakmaválasztással, víztakarékossággal foglalkozó – kiadványok elkészüljenek. Másrészt mert évtizedek óta gyűjtöttem hozzájuk az anyagot. Olvastam, tanultam, interjúztam, vázlatokat írtam, könyveket vásároltam, és ami kellett, azt lefordíttattam… Szóval, terveztem, akartam, csináltam. Harmadrészt, mert 2019 szeptemberében egy sajtótájékoztatón megígértem, hogy folytatom a *Vigyázz* sorozatot. Ez is kötelezett. A sajtótájékoztatón mellesleg hatvanhetven újságíró előtt a szponzoraim is megígérték a támogatást. Végül is ők tudták a legjobban, hogy – részben a könyveinknek is köszönhetően – az elmúlt évtizedekben minimum a tizedére csökkent például a halálos kerékpáros gyerekbalesetek száma.

Mint író, csak azt mondhatom: le a kalappal! Ugyanakkor azt is meg kell jegyeznem, ismerve valamennyire a személyiségedet, hogy a könyvek megírásában és ingyenes felajánlásában van egy adag „csakazértis". Nem?

Dehogynem! Az egész életünk, az evolúció, az emberi túlélési harc erről szól. A „csakazértis"-ről. Vagy erről kell szólnia. Tesszük, amit tenni kell minden kudarc, megaláztatás, átverés és a hatalom packázásai ellenére. Vagy ahogy Hemingway, lassan elkoptatott frázisa szól: minket, az embert nem lehet legyőzni, csak elpusztítani.